

Savukosken kunta
Hallinto

Lausunto

10.08.2026

Valtionvarainministeriö

Diaarinumero: VN/13996/2026

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Savukosken kunta vastustaa hallituksen esitystä kunnan peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen rajoittamisesta sekä valtionosuuksiin kohdistuvien vähennysten jatkamisesta esitetyssä muodossa.

Savukoski on pieni, harvaan asuttu ja pitkien etäisyyksien kunta, jonka mahdollisuudet sopeuttaa toimintaansa ovat jo lähtökohtaisesti rajalliset. Kunnan lakisääteiset palvelut on järjestettävä asukasmäärästä riippumatta, eikä kustannustaso alene samassa suhteessa kuin väestömäärä. Tästä syystä valtionosuudet ovat kunnalle keskeinen osa palvelujen rahoitusta ja kuntatalouden vakautta.

Esityksen mukainen vuoden 2027 indeksikorotuksen rajoittaminen 2,8 prosenttiyksiköllä vähentäisi kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia yhteensä 93 miljoonalla eurolla ilman, että kunnille asetettuja tehtäviä tai velvoitteita vastaavasti vähennettäisiin. Tämä heikentää kuntien rahoitusasemaa tilanteessa, jossa toimintamenot kasvavat muun muassa kustannustason nousun, palkkaratkaisujen sekä muiden lakisääteisten velvoitteiden vuoksi. Myös hallituksen esityksessä todetaan kuntatalouden näkymien olevan lähivuosina haastavat.

Savukosken kunta katsoo, ettei kuntatalouden tasapainottamista tule toteuttaa valtionosuuksia leikkaamalla tilanteessa, jossa kunnille ei samalla anneta todellisia mahdollisuuksia vähentää lakisääteisiä tehtäviään. Käytännössä vähennykset kohdistuvat suoraan kuntien mahdollisuuksiin ylläpitää laadukkaita peruspalveluja ja investoida elinvoimaan.

Savukosken kunta pitää ongelmallisena myös sitä, että valtionosuuksien vähennyksistä on muodostumassa pysyvä osa valtiontalouden sopeutustoimia. Esityksessä ehdotetaan sekä indeksikorotuksen pysyvää rajoittamista että vuonna 2026 käyttöön otetun 75 miljoonan euron valtionosuusvähennyksen kohdentamistavan jatkamista myös tuleville vuosille. Tämä

heikentää kuntien mahdollisuuksia pitkäjänteiseen talouden suunnitteluun ja lisää epävarmuutta erityisesti valtionosuuksista riippuvaisten kuntien toiminnassa.

Savukosken kunta korostaa, että valtionosuusjärjestelmän keskeinen tarkoitus on turvata kuntien yhdenvertaiset mahdollisuudet järjestää lakisääteiset palvelut koko maassa. Erityisesti harvaan asutuilla alueilla valtionosuuksien merkitys on ratkaiseva palvelujen saatavuuden, alueellisen yhdenvertaisuuden ja kuntien elinvoiman turvaamisessa. Valtionosuuksien jatkuvat leikkaukset ovat ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

Lisäksi Savukosken kunta kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksessä viitataan perustuslain rahoitusperiaatteeseen ja todetaan, että vaikutuksia tulee arvioida myös yksittäisten kuntien näkökulmasta. Savukosken kunnan näkemyksen mukaan vaikutukset ovat juuri pienissä ja valtionosuuksista riippuvaisissa kunnissa suhteellisesti merkittäviä, vaikka valtakunnallisella tasolla vaikutuksia pidettäisiin vähäisinä.

Savukosken kunta katsoo, että valtiontalouden sopeuttamistoimia ei tule toteuttaa kuntien peruspalvelujen rahoitusta heikentämällä. Mikäli kunnille asetettuja velvoitteita ei vähennetä vastaavasti, tulee valtion huolehtia siitä, että kunnilla on tosiasialliset taloudelliset edellytykset järjestää niille laissa säädetyt palvelut.

Edellä esitetyillä perusteilla Savukosken kunta ei kannata hallituksen esitystä.